

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (szósta izba)

z dnia 12 czerwca 2014 r.*

Unia celna i Wspólna taryfa celna — Usunięcie towaru podlegającego należnościom celnym przywozowym spod dozoru celnego — Powstanie długu celnego

W sprawie C-75/13

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Bundesfinanzhof (Niemcy) postanowieniem z dnia 11 grudnia 2012 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 14 lutego 2013 r., w postępowaniu:

SEK Zollagentur GmbH

przeciwko

Hauptzollamt Gießen,

TRYBUNAŁ (szósta izba),

w składzie: A. Borg Barthet (sprawozdawca), prezes izby, S. Rodin i F. Biltgen, sędziowie,

rzecznik generalny: P. Mengozzi,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu SEK Zollagentur GmbH przez T. Ulbricha, Rechtsanwalt,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez B.R. Killmanna oraz L. Keppenne, działających w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

* Język postępowania: niemiecki.

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 50 i 203 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny (Dz.U. L 302, s. 1), zmienionego rozporządzeniem (WE) nr 648/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 kwietnia 2005 r. (Dz.U. L 117, s. 13) (zwanego dalej „kodeksem celnym”).
- 2 Niniejszy wniosek został złożony w ramach sporu pomiędzy SEK Zollagentur GmbH (zwaną dalej „SEK Zollagentur”) a Hauptzollamt Gießen [głównym urzędem celnym w Gießen] w przedmiocie żądania zwrotu należności celnych, które były należne z powodu usunięcia przez SEK Zollagentur spod dozoru celnego rozpatrywanych towarów podczas procedury tranzytu.

Ramy prawne

- 3 Artykuł 4 kodeksu celnego przewiduje, że:

„Użyte w niniejszym kodeksie określenia oznaczają:

[...]

13) »dozór celny« oznacza ogólne działania prowadzone przez organy celne w celu zapewnienia przestrzegania przepisów prawa celnego oraz, w razie potrzeby, innych przepisów mających zastosowanie do towarów znajdujących się pod dozorem celnym;

14) »kontrola celna« oznacza wykonywanie specjalnych czynności przez organy celne w celu zapewnienia prawidłowego stosowania przepisów celnych i innych przepisów dotyczących wwozu, wywozu, tranzytu, przewozu i końcowego wykorzystania towarów w obrocie pomiędzy obszarem celnym Wspólnoty a państwami trzecimi oraz obecności towarów nieposiadających statusu wspólnotowego; takie działania mogą obejmować weryfikację towarów, sprawdzanie danych na zgłoszeniu oraz istnienia i autentyczności dokumentów elektronicznych lub sporządzonych w formie pisemnej, kontrolę księgowości i innych dokumentów przedsiębiorstw, kontrolę środków transportu, kontrolę bagaży i innych towarów przewożonych przez osoby oraz prowadzenie dochodzeń w postępowaniu administracyjnym i innych podobnych czynności;

15) »przeznaczenie celne towaru« oznacza:

- a) objęcie towaru procedurą celną,
- b) wprowadzenie towaru do wolnego obszaru celnego lub do składu wolnocłowego,
- c) powrotny wywóz towaru poza obszar celny Wspólnoty,
- d) zniszczenie towaru,
- e) zrzeczenie się towaru na rzecz Skarbu Państwa;

[...]

20) »zwolnienie towarów« oznacza czynność podjętą przez organy celne umożliwiającą użycie towarów w celach określonych przez procedurę celną, jaką zostały objęte;

[...]”.

4 Artykuł 37 ust. 1 rzonego kodeksu stanowi:

„Towary wprowadzane na obszar celny Wspólnoty podlegają, od chwili ich wprowadzenia, dozorowi celnemu. Mogą one podlegać kontroli celnej zgodnie z obowiązującymi przepisami”.

5 Zgodnie z art. 50 kodeksu celnego:

„Towary przedstawione organom celnym nabywają, z chwilą ich przedstawienia, status towarów składowanych czasowo do czasu nadania im przeznaczenia celnego. Towary takie są zwane dalej »towarami składowanymi czasowo«”.

6 Artykuł 91 tego kodeksu stanowi:

„1. Procedura tranzytu zewnętrznego pozwala na przemieszczanie z jednego do drugiego miejsca znajdującego się na obszarze celnym Wspólnoty:

a) towarów niewspólnotowych, niepodlegających w tym czasie należnościom celnym przywozowym i innym opłatom ani środkom polityki handlowej;

[...]

2. Przemieszczanie określone w ust. 1 odbywa się:

a) z zastosowaniem procedury zewnętrznego tranzytu wspólnotowego;

[...]”.

7 Artykuł 92 kodeksu celnego przewiduje, że:

„1. Procedura tranzytu zewnętrznego zostaje zakończona, a obowiązki zobowiązanego spełnione, gdy towary objęte tą procedurą i właściwe dokumenty zostaną przedstawione, zgodnie z przepisami tej procedury, w urzędzie celnym przeznaczenia.

2. Organy celne zamykają procedurę tranzytu zewnętrznego, jeżeli są w stanie stwierdzić, na podstawie porównania danych dostępnych w urzędzie wyjścia i danych dostępnych w urzędzie przeznaczenia, że procedura została w prawidłowy sposób zakończona”.

8 Artykuł 96 ust. 1 rzonego kodeksu stanowi:

„1. Główny zobowiązany jest osobą uprawnioną do korzystania z procedury wspólnotowego tranzytu zewnętrznego. Jest on odpowiedzialny za:

a) przedstawienie w wyznaczonym terminie w urzędzie celnym przeznaczenia towarów w nienaruszonym stanie i z zachowaniem środków zastosowanych przez organy celne w celu zapewnienia tożsamości towarów,

b) przestrzeganie przepisów procedury tranzytu wspólnotowego”.

9 Artykuł 201 ust. 1 wspomnianego kodeksu stanowi:

„Dług celny w przywozie powstaje w wyniku:

a) dopuszczenia do swobodnego obrotu towaru podlegającego należnościom przywozowym,

[...]”.

10 Artykuł 203 kodeksu celnego stanowi:

„1. Dług celny w przywozie powstaje w wyniku:

— usunięcia spod dozoru celnego towaru podlegającego należnościom przywozowym.

2. Dług celny powstaje z chwilą usunięcia towaru spod dozoru celnego.

3. Dłużnikami są:

— osoba, która usunęła towar spod dozoru celnego,

[...]

— odpowiednio osoba zobowiązana do wykonania obowiązków wynikających z czasowego składowania towaru lub wynikających ze stosowania procedury celnej, którą towar ten został objęty”.

11 Artykuł 236 ust. 1 rzeczonoego kodeksu przewiduje:

„Należności celne przywozowe lub wywozowe podlegają zwrotowi, gdy okaże się, że w chwili uiszczenia kwota tych należności nie była prawnie należna lub że kwota ta została zaksięgowana niezgodnie z art. 220 ust. 2.

[...]”.

12 Zgodnie z art. 398 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia 2913/92 (Dz.U. L 253, s. 1), zmienionego rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1192/2008 z dnia 17 listopada 2008 r. (Dz.U. L 329, s. 1):

„Osobie zamierzającej realizować przewozy we wspólnej procedurze tranzytowej bez konieczności przedstawiania w urzędzie wyjścia lub innym zatwierdzonym miejscu towarów i towarzyszącego im zgłoszenia tranzytowego może zostać przyznany status upoważnionego nadawcy.

[...]”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

13 W dniu 15 stycznia 2010 r. na obszar celny Unii wprowadzono przesyłkę zawierającą dwanaście bagażników rowerowych. Przesyłka została objęta składowaniem czasowym w składzie, którego prowadzący przedstawił towary organom celnym i sporządził deklarację skróconą.

14 W dniu 17 stycznia 2010 r. SEK Zollagentur sporządziła zgłoszenie objęcia bagażników rowerowych procedurą wspólnotowego tranzytu zewnętrznego. Zwolnienie bagażników rowerowych do zgłoszonej procedury nastąpiło tego samego dnia.

15 Nazajutrz przewoźnik wynajęty przez SEK Zollagentur, będąca upoważnionym nadawcą, miał odebrać dostawę licznych przesyłek, w tym wspomnianych towarów objętych składowaniem czasowym, i dostarczyć je do ich odbiorcy w Greven (Niemcy).

16 W momencie przyjazdu przesyłek towarów odbiorca zorientował się, że nie zawierały one bagażników rowerowych, o czym powiadomił urząd celny przeznaczenia.

- 17 Hauptzollamt Gießen skierował pismo do SEK Zollagentur z żądaniem poinformowania o miejscu, w którym znajdowały się bagażniki rowerowe. Spółka ta udzieliła odpowiedzi, że bagażniki rowerowe nie mogły zostać załadowane w dniu 17 stycznia 2010 r. Oświadczyła ona, że prowadzący skład, w którym towary te były składowane czasowo, nie był w stanie składować przesyłek złożonych w jego składzie w sposób umożliwiający odnalezienie ich wszystkich i przekazanie przewoźnikowi. Z tego powodu bagażniki rowerowe nie zostały przekazane przewoźnikowi jak przewidziano, lecz pozostały w składzie, w którym były składowane czasowo.
- 18 W dniu 1 lutego 2010 r. bagażniki rowerowe zostały ponownie wysłane po rozpoczęciu nowej procedury tranzytu. Odbiorca wprowadził rzeczony towar do swobodnego obrotu w urzędzie celnym przeznaczenia i zapłacił 2 000 EUR należności celnych przywozowych.
- 19 Hauptzollamt Gießen zażądał od SEK Zollagentur zapłaty tej samej kwoty należności z uzasadnieniem, że nie przedstawiając towaru urzędowi celnemu przeznaczenia przy pierwszej procedurze tranzytu, spółka ta usunęła ten towar spod dozoru celnego.
- 20 SEK Zollagentur uznała, że wymagane należności celne przywozowe nie były prawnie należne, i wystąpiła o ich zwrot na podstawie art. 236 kodeksu celnego. Skarżąca twierdzi bowiem, że procedura tranzytu rozpoczęła się dopiero w momencie rzeczywistego odbioru towarów od prowadzącego skład, niezależnie od dokonanego przez nią zgłoszenia. Tym samym procedura zewnętrznego tranzytu wspólnotowego nie rozpoczęła się przed rozpoczęciem transportu, przez co jedyną osobą odpowiedzialną za wspomniane usunięcie spod dozoru jest prowadzący skład, w którym odbywało się czasowe składowanie towarów.
- 21 W następstwie oddalenia odwołania od decyzji, w której SEK Zollagentur odmówiono zwrotu, spółka ta wniosła skargę do Finanzgericht Hessen [sądu ds. finansowych dla Hesji], który utrzymał w mocy decyzję w sprawie odmowy zwrotu z uzasadnieniem, iż należności celne nie mogą zostać zwrócone, ponieważ są prawnie należne. SEK Zollagentur wniosła więc skargę rewizyjną do Bundesfinanzhof [federalnego trybunału ds. finansowych].
- 22 W tych okolicznościach Bundesfinanzhof postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:
 - „1) Czy właściwe przepisy [kodeksu celnego], a w szczególności jego art. 50, należy interpretować w ten sposób, że towar przekazany danej osobie przez organ celny do czasowego składowania w miejscu uznanym przez ten organ zostaje usunięty spod dozoru celnego, jeśli towar ten został zgłoszony do zewnętrznej procedury tranzytu, jednakże w rzeczywistości nie towarzyszy podczas przewidzianego przewozu wystawionym dokumentom tranzytowym i nie jest przedstawiany urzędowi celnemu przeznaczenia?
 - 2) W razie udzielenia na pytanie pierwsze odpowiedzi twierdzącej: czy w takim przypadku osoba, która jako upoważniony nadawca wprowadza towary do procedury tranzytu, jest dłużnikiem celnym, o którym mowa w art. 203 ust. 3 tiret pierwsze [kodeksu celnego] lub w art. 203 ust. 3 tiret czwarte [rzeczonego kodeksu]?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania pierwszego

- 23 Poprzez swe pierwsze pytanie sąd odsyłający stara się w istocie ustalić, czy art. 50 i 203 kodeksu celnego należy interpretować w ten sposób, że towar składowany czasowo należy uznać za usunięty spod dozoru celnego, jeżeli został on zgłoszony w ramach procedury zewnętrznego tranzytu wspólnotowego, lecz nie opuścił składu i nie został przedstawiony w urzędzie celnym przeznaczenia, mimo że w urzędzie tym przedstawiono dokumenty tranzytowe.
- 24 Przede wszystkim należy ustalić chwilę, w której zgodnie z kodeksem celnym kończy się czasowe składowanie towaru i rozpoczyna się jego objęcie procedurą wspólnotowego tranzytu zewnętrznego.
- 25 W tym względzie należy przypomnieć, że art. 50 kodeksu celnego należy interpretować w ten sposób, iż towary niewspólnotowe, które były przedmiotem zgłoszenia celnego przyjętego przez organy celne w celu objęcia ich procedurą celną wspólnotowego tranzytu zewnętrznego i mające status towarów składowanych czasowo, zostają objęte tą procedurą celną i tym samym zostaje nadane im przeznaczenie celne w chwili udzielenia zwolnienia tychże towarów (wyrok *Codirex Expeditie*, C-542/11, EU:C:2013:429, pkt 55).
- 26 Tym samym towary takie jak rozpatrywane w postępowaniu głównym mogą być objęte procedurą zewnętrznego tranzytu wspólnotowego dopiero od ich zwolnienia. Tymczasem zgodnie z informacjami przekazanymi przez sąd odsyłający zwolnienia towarów rozpatrywanych w postępowaniu głównym dokonano w dniu 17 stycznia 2010 r., w związku z czym zostały one objęte procedurą zewnętrznego tranzytu wspólnotowego od tego dnia.
- 27 W celu udzielenia odpowiedzi na pytanie pierwsze w przeformułowanym brzmieniu należy zbadać, czy towar, który nie opuścił strefy składowania, może rzeczywiście zostać usunięty spod dozoru celnego, w sytuacji gdy jego dokumenty tranzytowe zostały przedstawione w urzędzie celnym przeznaczenia.
- 28 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z orzecznictwem Trybunału pojęcie usunięcia spod dozoru celnego, o którym mowa w art. 203 ust. 1 kodeksu celnego, należy rozumieć w ten sposób, iż obejmuje ono każde działanie lub zaniechanie stanowiące choćby chwilową przeszkodę dla właściwego organu celnego w dostępie do towaru podlegającego dozorowi celnemu i w przeprowadzeniu kontroli przewidzianej w art. 37 ust. 1 kodeksu celnego (wyroki: *D. Wandel*, C-66/99, EU:C:2001:69, pkt 47; *Liberexim*, C-371/99, EU:C:2002:433, pkt 55; *Hamann International*, C-337/01, EU:C:2004:90, pkt 31).
- 29 Zgodnie z art. 96 kodeksu celnego, jako że główny zobowiązany jest odpowiedzialny między innymi za przedstawienie w urzędzie celnym przeznaczenia w wyznaczonym terminie towarów w nienaruszonym stanie, dokument tranzytowy, na podstawie którego odbywa się przewóz towarów objętych procedurą zewnętrznego tranzytu wspólnotowego, niezaprzeczalnie odgrywa zasadniczą rolę w prawidłowym działaniu tej procedury. Tym samym chociażby nawet tymczasowe oddalenie tych towarów może zagrażać samym celom rzeczonyj procedury, jeżeli stanowi przeszkodę, niezgodnie z wymogami art. 37 kodeksu celnego, w przedstawieniu rzeczonych towarów na każde ewentualne żądanie służb celnych. Takie tymczasowe oddalenie komplikuje ponadto również identyfikację zarówno towarów będących przedmiotem tranzytu, jak też mającej do nich zastosowanie procedury celnej (zob. analogicznie wyrok *British American Tobacco*, C-222/01, EU:C:2004:250, pkt 52).
- 30 W takich warunkach tymczasowe oddalenie dokumentu tranzytowego od towarów, które są w nim wymienione, należy uważać za usunięcie tychże towarów spod dozoru celnego. Zgodnie z wykładnią przyjętą przez Trybunał w wyrokach *D. Wandel* (EU:C:2001:69), *Liberexim* (EU:C:2002:433) i *Hamann International* (EU:C:2004:90) wspomniane oddalenie jest bowiem dla właściwego organu celnego

właśnie działaniem stanowiącym, choćby chwilową, przeszkodę w dostępie do towaru podlegającego dozorowi celnemu i w przeprowadzeniu kontroli przewidzianych w uregulowaniach celnych Unii (zob. podobnie wyrok *British American Tobacco*, EU:C:2004:250, pkt 53).

- 31 Podobnie należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem usunięcie towaru spod dozoru celnego wymaga jedynie spełnienia przesłanek obiektywnych takich jak fizyczna nieobecność towaru w dozwolonym miejscu składowania, w chwili gdy organ celny zamierza dokonać kontroli rzeczonoego towaru (zob. wyroki: *D. Wandel*, EU:C:2001:69, pkt 48; *Liberexim*, EU:C:2002:433, pkt 60).
- 32 Aby doszło do usunięcia spod dozoru celnego, wystarczy więc, że towar był obiektywnie usunięty spod ewentualnych kontroli, niezależnie od tego, czy właściwy organ w rzeczywistości dokonał tych kontroli (wyrok *American Tobacco*, EU:C:2004:250, pkt 55).
- 33 W świetle powyższych uwag na pytanie pierwsze należy odpowiedzieć, iż art. 50 i 203 kodeksu celnego należy interpretować w ten sposób, że towar składowany czasowo należy uznać za usunięty spod dozoru celnego, jeżeli został on zgłoszony w ramach procedury zewnętrznego tranzytu wspólnotowego, lecz nie opuścił składu i nie został przedstawiony w urzędzie celnym przeznaczenia, mimo że w urzędzie tym przedstawiono dokumenty tranzytowe.

W przedmiocie pytania drugiego

- 34 Poprzez swe drugie pytanie sąd odsyłający stara się w istocie ustalić, czy art. 203 ust. 3 kodeksu celnego należy interpretować w ten sposób, że w okolicznościach takich jak w postępowaniu głównym w wypadku usunięcia towaru spod dozoru celnego osoba, która jako upoważniony nadawca wprowadziła tenże towar do procedury zewnętrznego tranzytu wspólnotowego, jest dłużnikiem w rozumieniu tego przepisu.
- 35 Należy przypomnieć, że zgodnie z orzecznictwem Trybunału, jeżeli w chwili usunięcia spod dozoru celnego danych towarów były one już objęte procedurą wspólnotowego tranzytu zewnętrznego, to osoba uprawniona do korzystania z tej procedury, jako główny zobowiązany w rozumieniu art. 96 ust. 1 kodeksu celnego, musi wykonać obowiązki wynikające ze stosowania tejże procedury oraz jest odpowiedzialna za uiszczenie należności długu celnego w rozumieniu art. 203 ust. 3 tiret czwarte kodeksu celnego, jeżeli nie mają zastosowania przepisy trzech pierwszych tiret tego ustępu (wyrok *Codirex Expeditie*, EU:C:2013:429, pkt 33).
- 36 Jeżeli natomiast w chwili rzeczonoego usunięcia towary nie były jeszcze objęte procedurą wspólnotowego tranzytu zewnętrznego, lecz wciąż są składowane czasowo, to osobą odpowiedzialną za uiszczenie należności długu celnego – jeżeli nie mają zastosowania trzy pierwsze tiret art. 203 ust. 3 kodeksu celnego – jest osoba, która będąc zobowiązana do wykonania obowiązków wynikających z czasowego składowania towaru po wyładunku, posiada te towary w celu ich przeniesienia lub składowania (zob. podobnie wyroki: *United Antwerp Maritime Agencies i Seaport Terminals*, C-140/04, EU:C:2005:556, pkt 39; a także *Codirex Expeditie*, EU:C:2013:429, pkt 34).
- 37 Tymczasem jak przypomniano w pkt 26 niniejszego wyroku, towary rozpatrywane w postępowaniu głównym zostały objęte procedurą zewnętrznego tranzytu wspólnotowego. Tym samym to osoba uprawniona do korzystania z tej procedury, czyli SEK Zollagentur, będąc, jako upoważniony nadawca, głównym zobowiązanym w rozumieniu art. 96 ust. 1 kodeksu celnego, jest odpowiedzialna za uiszczenie należności długu celnego w rozumieniu art. 203 ust. 3 tiret czwarte tego kodeksu, jeżeli nie mają zastosowania przepisy trzech pierwszych tiret tego ustępu, czego ustalenie należy do sądu odsyłającego.

- 38 W świetle powyższego na pytanie drugie należy odpowiedzieć, iż art. 203 ust. 3 tiret czwarte kodeksu celnego należy interpretować w ten sposób, że w okolicznościach takich jak w postępowaniu głównym w wypadku usunięcia towaru spod dozoru celnego osoba, która jako uznany przewoźnik wprowadziła tenże towar do procedury zewnętrznego tranzytu wspólnotowego, jest dłużnikiem w rozumieniu tego przepisu.

W przedmiocie kosztów

- 39 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (szósta izba) orzeka, co następuje:

- 1) **Artykuły 50 i 203 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celnny, zmienionego rozporządzeniem (WE) nr 648/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 kwietnia 2005 r., należy interpretować w ten sposób, że towar składowany czasowo należy uznać za usunięty spod dozoru celnego, jeżeli został on zgłoszony w ramach procedury zewnętrznego tranzytu wspólnotowego, lecz nie opuścił składu i nie został przedstawiony w urzędzie celnym przeznaczenia, mimo że w urzędzie tym przedstawiono dokumenty tranzytowe.**
- 2) **Artykuł 203 ust. 3 tiret czwarte rozporządzenia nr 2913/92, zmienionego rozporządzeniem nr 648/2005, należy interpretować w ten sposób, że w okolicznościach takich jak w postępowaniu głównym w wypadku usunięcia towaru spod dozoru celnego osoba, która jako upoważniony nadawca wprowadziła tenże towar do procedury zewnętrznego tranzytu wspólnotowego, jest dłużnikiem w rozumieniu tego przepisu.**

Podpisy